

Registrator
Jordbruksdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 15 augusti 2008.

(Ersätter insänt yttrande daterat 14 augusti)

Yttrande över Fiskeriverkets redovisning av regeringsuppdrag gällande fritidsfiske och fritidsfiskebaserad verksamhet (Ert Dnr Jo2007/3400).

Inledande synpunkter.

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) har givits tillfälle att yttra sig över rubricerad rapport och i första hand de förslag (kapitel 10) som presenteras av Fiskeriverket. Yttrandet har beretts av vår Fiskekommitté.

KSLA anser att det är glädjande att fritidsfisket och fisketurismen fått en större uppmärksamhet inom fiskeriadministrationen under senare år. De uppdrag som givits av regeringen och som avrapporteras av Fiskeriverket utgör till stora delar ett väsentligt kunskapstillskott som är mycket användbart för att utveckla fiskerinäringen i ett brett perspektiv. Vi har länge hävdad den stora potentialen i fisketurism och sportfiskerelaterad näringsverksamhet. KSLA har därför förhoppningen att regeringen även fortsättningsvis uppmärksammar dessa frågor samt att Fiskeriverket prioriterar sådan verksamhet.

KSLA vill även nämna att länsstyrelserna har en viktig funktion att fylla med god regional kunskap om fisket, näringslivet och fiskevården. I det fortsatta arbetet bör regeringen därför överväga att uppdra åt länsstyrelserna att arbeta med de förslag som ges i rapporten. Likaså bör regeringen inhämta kunskap om kommunernas kunskaper om och arbete med de aktuella frågorna.

Synpunkter på kapitel 1

Vid definitionen av fritidsfiske utgår Fiskeriverket i första hand från fiskelagstiftningen och det är svårt att se hur en annan definition kan göras. Vi anser emellertid att det finns uppenbara brister i denna definition. I fortsättningen bör denna fråga därför uppmärksammas. KSLA menar att det är stor skillnad på ett fritidsfiske i form av sportfiske där rekreation är den huvudsakliga anledningen till utövandet och fritidsfiske med mängdfångande redskap där fångsten (maten) framförallt utgör incitamentet för fiskets bedrivande. Framförallt är denna fråga intressant när det gäller fördelning av resursen mellan olika fiskandekategorier. Det är uppenbart att intressekonflikterna gällande resursen är större mellan yrkesfisket och husbehovsfisket än mellan sportfisket och övriga två kategorier. Det är även en fördel att definiera sportfiske separat vid resonemang kring fisketuristisk verksamhet eftersom denna i första hand är riktad mot sportfiske.

Synpunkter på kapitel 5

Stora delar av skärgårdarna längs ostkusten utgörs av enskilda vatten. Det enskilda ägandet är ofta geografiskt uppsplittrat och det finns mycket få, om ens något, exempel där administrativa gränser (ägargränser) överrensstämmer med biologiska (fiskbeståndens utbredning).

Den enskilde fiskerättsägaren i dessa skärgårdsområden har stor rådighet på sina vatten och kan inskränka i princip allt fiske utom fiske med handredskap. När det gäller fiskerättsägaren finns mycket få inskränkningar i fisket på det egna vattnet. Med stöd av enskild fiskerätt kan man lägga hur många nät man vill, med vilken maskstorlek man önskar eller sätta ut hur många fasta redskap man vill. För att göra inskränkningar i fisket som bedrivs med stöd av enskild rätt eller med handredskap krävs ändringar i Fiskeriverkets föreskrifter. Det finns alltså ingen nivå mellan den enskilde fiskerättsägaren och den nationella fiskeridistributionen.

Från fiskets organisationer och fiskerättsägare framförs ofta uppfattningen att länsstyrelserna bör återfå rätten att utfärda fiskebestämmelser. Man upplever dagens system som onödigt krångligt och byråkratiskt. KSLA delar i viss utsträckning den uppfattningen men menar samtidigt att det finnas en risk i att det genomförs onödiga begränsningar samt att det blir stora nationella skillnader med en annan ordning.

Synpunkter på kapitel 10

KSLA vill framhålla att länsstyrelserna har betydande kunskaper om de regionala förhållandena gällande fisket, fiskevården och näringslivet. Regeringen bör därför överväga att vid genomgången av Fiskeriverkets förslag även inkludera länsstyrelserna. En regionalisering av denna fiskeriverksamhet skulle enligt KSLA vara till gagn för en positiv utveckling. Regeringen kan dels göra detta via riktade uppdrag och/eller ytterligare förtydliganden i regleringsbreven.

1. Fiskeriverkets ansvar för alla kategorier av fiskande bör förtydligas.

KSLA delar Fiskeriverkets uppfattning om att ansvaret gällande sportfiske m.m. bör förtydligas och anser även att detta inkluderar länsstyrelserna. Detta hänger även ihop med hur olika fiskandekategorier definieras (se ovan).

Med en oförändrad budget för fiskevård (43:9) så motsätter sig KSLA en öppning mot en vidare användning av medlen. Den fördelning på ca 12 miljoner per år som idag går till praktisk fiskevård är redan det för lite. KSLA anser att en större del av de 27 miljonerna skall fördelas till praktisk fiskevård. Allt fiske bör vara en självklar del av Fiskeriverkets verksamhet och följaktligen ingå i ordinarie budget. Vi vill också poängtera att de förslag från utredningen om Fiskevårdens finansiering som presenterades 2006 om behov av kraftiga och snara förstärkningar snarast genomförs, antingen i form av den föreslagna fiskevårdsavgiften alternativt en motsvarande höjning av anslaget.

2. Fiskeriverket bör bemyndigas att fördela fiskemöjligheter mellan olika kategorier av fiskande.

KSLA tillstyrker Fiskeriverkets förslag.

3. Fiskeriverket ska kunna fastställa mer ambitiösa nationella förvaltningsmål än vad som krävs av den gemensamma fiskeripolitiken.

KSLA tillstyrker Fiskeriverkets förslag. Målen i EU:s gemensamma fiskeripolitik är tydliga och ambitiösa men tillämpningen av dessa är undermålig. I Michael Sissenwine's och David Symes' rapport "Reflections on the Common Fisheries Policy", som gjorts på uppdrag av EU-kommissionen, utdelas svidande kritik och genomförandet av de uppsatta målen underkänns i stort sett på alla punkter.

KSLA menar att ett minskat fisketryck många gånger, för att inte säga alltid, främjar både den ekonomiska och sociala dimensionen på sikt, liksom miljön. Det vill säga att rika och diversifierade fiskbestånd ger en betydligt högre avkastning än nedfiskade dito.

För Sveriges havsområden bör det övergripande målet vara en maximal ekonomisk avkastning (MEY) istället för principen om maximal hållbar avkastning (MSY) som tillämpas idag. Avvecklingen av yrkesfisket har gått långt. Mycket av avkastningen i det fiske som finns kvar genereras av egenförädling, ibland i kombination med turistisk verksamhet. Att ha rika fiskbestånd dominerade av storväxta rovfiskar genererar avsevärt bättre lönsamhet än hårt fiskade rovfiskbestånd och ett system dominerat av planktonätande fisk. Med ett annat nyttjande kan det till och med vara så att bestånd fiskade på en nivå under MEY kan generera större inkomster än bestånd som nyttjas enligt principen om MSY. KSLA avser här olika former av turistisk verksamhet.

4. Registrering av och krav på fångstrapportering i fiske med stöd av enskild rätt i yrkesmässig omfattning.

KSLA menar att regeringen även fortsättningsvis bör överväga ett försäljningsförbud för fisk som fångats i fritidsfisket. Med ökade krav på spårbarhet och större krav från konsumenterna på ursprungsmärkning så bör ett sådant förslag vara genomförbart. Ett alternativt till förbud kan vara en parallell tillämpning av de inkomsttak som gäller vid t.ex. försäljning av egenhändigt plockade bär eller reglerna för biodling.

Vi menar vidare att allt fiske som bedrivs för avsalu av fångsten skall betraktas som yrkesfiske. I stället för att avkräva insamling av fångstuppgifter från fiske som bedrivs med stöd av enskild rätt, bör istället yrkesfiskelicensens utformning ses över. Hanteringen av yrkesfisket utgår hela tiden från det storskaliga fisket efter kvoterade arter till havs och är dåligt anpassat till ett småskaligt yrkesfiske längs kusten. Ett enkelt licenssystem för ett småskaligt yrkesfiske (som även inkluderar det yrkesfiske som idag bedrivs med stöd av enskild rätt) bör därför övervägas.

Ett sådant system skulle även stärka det småskaliga yrkesfisket och underlätta för fördelningar av kapacitet och resurser mellan olika fiskandekategorier, särskilt om det kombinerades med ett genomförande av förslag 2.

5. Fiskeriverket avser att regelbundet samla in fångststatistik för fritidsfiske enligt av Fiskeriverket redovisad modell.

KSLA tillstyrker Fiskeriverkets förslag. Det är samtidigt viktigt att syftet med statistiken tydliggörs och att tilltänkta användargrupper identifieras. Vi motsätter oss emellertid, i enlighet med ovan, att fiskevårdanslaget (43:9) disponeras för denna verksamhet. Fiskeriverket bör istället använda ordinarie anslagsmedel till denna verksamhet.

6. Fiskeriverket bör få ansvar för områden av riksintresse för fritidsfiske.

KSLA anser att ansvaret för utpekande av områden av riksintresse för fritidsfisket bör ligga hos Fiskeriverket och att frågan inte behöver utredas vidare. Länsstyrelserna har en central roll i utpekandet av områdena och arbetet med detta kommer att kräva resursförstärkningar hos länsstyrelserna.

7. Den maximala redskapsmängd som får användas vid fritidsfiske bör utredas

Vad det gäller fisket på allmänt vatten, längs norrlandskusten samt på de enskilda frivattnen i Mälaren så tillstyrker KSLA Fiskeriverkets förslag. Samtidigt vill KSLA påpeka att det på flera av vattenområdena, exempelvis på de allmänna vattnen längs ostkusten där allmänheten får fiska med 180 meter nät, inte utgör något resursproblem.

För fisket som bedrivs med stöd av enskild rätt så hänvisas till de synpunkter som lämnats på förslag 4. Det vill säga att utforma ett licenssystem som innebär att allt fiske som bedrivs för avsalu är att betrakta som yrkesfiske.

8. Fiskeriverket bör få ett tydligt angivet ansvar för samordning och uppföljning av fisketillsynen.

KSLA delar Fiskeriverkets uppfattning att en effektiv fisketillsyn innefattande information om gällande regelverk, är en väsentlig del av fiskevården. En ökad samordning mellan Fiskeriverket, kustbevakningen, sjöpolisen och länsstyrelsen är ett effektivt sätt att utveckla detta. Det projekt som nyligen startats av länsstyrelsen i Västra Götaland är ett bra exempel på hur sådan verksamhet kan bedrivas. Vi vill även poängtera betydelsen av ideellt arbete där bl.a. sportfiskarnas klubbar och fiskevårdsområden bidrar med väsentliga insatser.

9. Länsstyrelsernas ansvar för fisketillsynen bör förtydligas.

Ett förtydligande gällande länsstyrelsernas ansvar för fisketillsynen är önskvärt. I dag är ansvaret oklart och det hanteras olika över landet. I enlighet med ovan så skulle länsstyrelserna kunna samordna fisketillsynen regionalt om det fanns tydligt ansvar samt tillgängliga resurser för detta.

10. Fiskeriverket avser vidta lämpliga åtgärder för att främja tillgängligheten till fritidsfiske.

Fram till mitten av 1980-talet var tillgången på fiskevatten för allmänheten betydligt mer begränsad än den är idag. Att situationen förändrats beror dels på lagändringar och statliga stöd som förenklat och stimulerat bildandet av fiskevårdsområden, dels reformen om det fria handredskapsfisket längs ostkusten och i de stora sjöarna samt utökningen av upplåtna vatten i fjällområdet i samband med 1993 års reform. Dessa förändringar har inneburit att det idag inte kan anses råda brist på fiskevatten upplåtna till allmänheten. Det kan konstateras att den nationella fiskeripolitiken under lång tid har prioriterat verksamhet för att öka allmänhetens tillgång till fiskevatten samt att detta har gett syftat resultat. Vi vill samtidigt uppmärksamma regeringen på det faktum att många fiskevårdsområden idag för en tynande tillvaro med uppenbar brist på såväl kunskap om aktuella fiskevårdsrön som intresse för genomförande av åtgärder. Särskilt besvärande verkar situationen vara i områden med gles befolkning. Mot bakgrund av den stora betydelse fiskevårdsområdena har för tillgänglighet och samordnad fiskevård föreslår KSLA att regeringen ger Fiskeriverket i uppdrag att genomföra en kartläggning och analys av hur fiskevårdområdena i Sverige fungerar med avseende på tillgänglighet och praktisk fiskevård.

Att genom olika typer av riktade projekt få barn, ungdomar, kvinnor och invandrare intresserade av fiske stöds av KSLA. Vi vill även poängtera att föreningslivet har en mycket viktig roll i sådant arbete, framförallt sportfiskarnas klubbar.

11. Fiskeriverket bör bemyndigas att kunna medge särskilt tillstånd med undantag från redskapsbegränsningar för fiske till företrädare för fisketuristiska företag.

KSLA tillstyrker förslaget under förutsättning att det tas hänsyn till resurstillgången och att det inte drabbar allmänhetens tillgång till sportfiske.

12. Fiskeriverket avser att utarbeta och börja tillämpa individuella förvaltningsmål och åtgärdsplaner för utvalda älvar och i utökad utsträckning involvera lokala intressenter i detta arbete.

KSLA tillstyrker förslaget och anser att det är angeläget att det genomförs så snabbt som möjligt.

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien.

Åke Barklund

Åke Barklund
Akademisekreterare och VD

